

~~18,770.~~

ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

МЕСЕЧНО
СПИСАНИЕ

==
REVUE

de Viticulture Paraît tous les mois
à Pleven (Bulgarie).

ОРГАНЪ

на

Българския Лозарски Съюзъ

Редакция и Администрация -- Плѣвень

Годишенъ абонаментъ 60 лева предплатени.

За читалища, кооперации и ученици — 50 лв.

На внеслитѣ абонамента за 5 до 10 абонати се прави 20% отстъпъ,
за повече отъ 10 абонаменти 25% отстъпъ.

Умоляватъ се всички лозарски дружества и лозаро-винарски кооперации да изпълнятъ решението на IX — 1929 г. редовенъ конгресъ, като запишатъ всичкитѣ си членове за абонати на списанието.

30 Прави имъ се 25% отстъпка.

Всѣки лозаръ и винарь, ако иска да подобри поминѣка и защити интереситѣ си, трѣбва не само той лично да получава и заплаща списание

„ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ“,

а и да го проагитира, като убеди всѣки свой познатъ лозаръ и винарь да се запише за абонатъ.

Абонамента за 1929 год. се намалява на 60 лв. годишно.

Всичко, което се отнася до списанието, като писма, **пари,** статии, въпроси, съобщения и др., да се изпращатъ на следния адресъ:

Списание **„Лозарски прегледъ“**
Плѣвенъ.

РЕДОВНОТО ИЗЛИЗАНЕ Е ГАРАНТИРАНО.

За допуснатитѣ грѣшки въ адреса или по заплащане на абонамента, заинтересованитѣ да пишатъ въ редакцията въ Плѣвенъ, като посочатъ погрѣшения и точния адресъ и № на записа или писмото, съ което сж изпратили сумата.

Всичко, отнасяше се до **Българския Лозарски Съюзъ,** като членски вносъ, помощи, протоколи, писма и др., да се изпращатъ на адресъ:

Професоръ **Н. Недѣлчевъ**
Секретаръ на Бѣлг. Лозарски Съюзъ
София, ул. „Университетска“ № 1.

ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИЯ ЛОЗАРСКИ СЪЮЗЪ — СОФИЯ

Годишенъ абонаментъ 60 лева предплатени. Обявления и реклами се приематъ по споразумение. Всичко, което се отнася до списанието да се изпраща до редакцията — Плѣвень.

Редакторъ. Г. К. ЧЕРВЕНКОВЪ.

36601

СЪДЪРЖАНИЕ:

- 1) Къмъ абонатитѣ; 2) Поуката отъ IX-тия Лозарски конгресъ; 3) Редовенъ лозарски конгресъ въ гр. София; 4) Стари и нови подложки — проф. Н. Недѣлчевъ; 5) Шасла доре — проф. Н. Недѣлчевъ; 6) Кой десертни сортове трѣбва да се засаждатъ — инж. хим. В. Чакъровъ; 8) Вино отъ грозде и „вино отъ плодове“ — И. И. Хранковъ; 9) Научни: Опити съ комплектенъ химически торъ — Ст. Икономовъ; 10) Практически съвети и новости: Бистрен-то на вината съ рибн мехуръ и съ желатинъ — Ив. Добревъ, За неправилно внесения акцизъ, Последната редакция на глава XIII отъ законопроекта за народното здраве, Нови обекти на земледѣлското стопанство у насъ, Най-важнитѣ хранителни вещества, които съдържа оборскитъ торъ за растенията, Специални посеми условия; 11) Съюзни, дружествени и кооперативни: с. Бѣла Черкова, конференция на лозаро-винарскитѣ кооперации; 12) Въпроси и отговори; 13) Хроника.

ОБРАЗЦОВО НАРЪЧЕНЕ
Г. ДИМИТРОВЪ-Плевен
БИБЛИОТЕКА

Къмъ абонатитѣ.

Съ настоящата книжка 1 — (1929 г.) списание „Лозарски Прегледъ“ встъпва въ своята 14-та годишнина. Като органъ на Българския Лозарски съюзъ, се стреми да просвѣщава лозаря и да защитава интереситѣ му

„Лозарски Прегледъ“ ясно вижда колко много още има да се работи за подобриенето и стабилизирането на застрашеното ни родно лозарство.

Разчитайки и тая година на ценното сътрудничество на специалиститѣ и практики лозари и винари, редакцията обещава да подобри списанието. Но за да се издигне списанието до степенъ на мѣродавенъ факторъ по изяснение и разрешение на многото въпроси по лозарството ни, необходима е материалната подкрепа на прѣко заинтересованитѣ — лозаритѣ.

Ето защо, редакцията като съобщава че редовното излизане на списанието е гарантирано, апелира къмъ всички лозари и винари въ страната да проагитиратъ, получаватъ и заплащатъ списанието.

Чрезъ просвѣта и борба къмъ поминъкъ и напредъкъ!

Книжка 2 ще излѣзе къмъ 30 мартъ.

РЕДАКЦИЯТА.

Поуката отъ IX-тия Лозарски конгресъ.

Състоялиятъ се IX-ти Лозарски конгресъ въ София на 24 и 25 февруари т. г. трѣбва да стресне всѣки български лозаръ винарь. Тамъ се изнесе и подчерта, че българското лозарство се намира въ тежка криза и най печалното е, че нито прѣко заинтересования — лозаря, нито държавата полагатъ сериозни грижи за спасяването и стабилизирането на тоя народенъ поминѣкъ. Засаждането на нови лозя продължава както до сега безсистемно и безъ да е осигуренъ пласимента за гроздето и виното получавано отъ досега засаденитѣ. Мѣстната консумация, на която се е крепило до сега лозарството, по маса причини, вмѣсто да се увеличава паралелно съ новитѣ посадки, обратното постепенно но сигурно намалява. А износа на вино едва ли скоро би се създалъ и стабилизиралъ и въ никой случай при грижитѣ, които се полагатъ до сега не ще може да погълне ежегодно увеличеното производство. Явно е, че особено тая година, имаме надпроизводство на вино и пазаря на вината се намира въ пъленъ застои, безъ признаци за раздвижване.

Обяснима е нервността, при която се разискваха въпроситѣ на конгреса. Това показва, че лозаря е много зле и като че ли не вижда изхода отъ това свое мизерно стопанско съществуване.

Необяснимо е обаче, спокойствието на г-да министритѣ при които ходи делегацията на конгреса, за да имъ опише тежкото положение на лозаря, поднесе резолюцията и поиска вземането на решителни мѣрки за запазването на лозарството отъ катастрофата, която го очаква. Отговора имъ е билъ протоколенъ, особено на финансовия министеръ „ще проучимъ и възможното ще се направи“, като не сж пропуснали да подчертаятъ, че на всички било тежко положението, а особено на държавната машина. Не сж пропуснали да обърнатъ вниманието на делегацията, че спокойствието, което цари между лозаритѣ въ страната показвало, какво лозаритѣ не сж така зле, както констатира резолюцията. И действително, въ лозарскитѣ селища цари спокойствие, но то е привидно и лошъ белегъ на отчаяние и безразличие за бъдещето. Това спокойствие носи на маситѣ — лозаритѣ мизерия, а на реда въ страната изненади. Лозаря спокойно понася всичко, защото не вижда какъ да си помогне, а държавника и управника е още по-спокоенъ и доволенъ, защото лозаря макаръ и да мизерствува не го безпокои. Една шепа дейци биятъ тревога, предупреждаватъ всички за настѣпващата опасностъ за родното ни лозарство, но напраздно, защото лозаря стои спокойно, а управника бездействува свободно.

Кой тогава ще помогне на лозарството и можемъ ли безъ него? Лозарството е народенъ поминѣкъ и безъ него маса българи ще мизерствуватъ, а държавата ще получи не-

излъчима социална язва — безработица на 500—600,000 българи. Първия спасител на лозарството може да бжде самия лозарь, но ако е просвѣтенъ и организиранъ.

Това за сега е Българския Лозарски съюзъ и лозаро-винарскитѣ кооперации. Чрезъ съюза ще се изясняватъ и защищаватъ общитѣ лозарски интереси, безъ разлика на дребенъ или едъръ лозарь и винарь, а чрезъ кооперацията ще се защищаватъ конкретно интереситѣ на лозаря-винарь производителя.

Нима е нужно да се увещава и доказва още, че безъ организирана борба не ще може да се получи защита на лозарството, не! Но тогава защо болшинството отъ лозаритѣ стоятъ настрана отъ тая борба и понисатъ всичко съ спокойствие и може би съ надежда, че и безъ тѣхъ малцината борящи се ще донесатъ резултати.

Стреснете се лозари, вашия поминъкъ е застрашенъ и вие сте длъжни да се борите организирано за защитата му. Не очаквайте грижи отъ управника, докато не си ги издействувате. Влѣзте въ своитѣ лозарски дружества и кооперации, станете членове на лозарския съюзъ, за да му дадете морална и материална сила, безъ която борба и резултати не може да се очакватъ. И наистина, като се проследятъ борбитѣ за защита на лозарството, ще се види, че малцина сж. я носили и все таки сж успѣвали да добиятъ резултати, но далечъ е слаба лозарската организация за да защити лозарството и го изведе отъ кризата. И тая година въ конгреса бѣха представени малко отчетени дружества и съюза си остава пакъ безъ най-необходимитѣ срѣдства.

Поуката отъ конгреса е ясна: лозарството се намира въ тежка криза, лозаря непросвѣтенъ и неорганизиранъ носи мизерно сществуване и вѣнецъ на всичко отгоре е поставено безгрижието на държавника за лозарството.

Това положение не трѣбва да продължава. Държавата ще бжде предизвикана къмъ грижи, но това може и трѣбва да стои само прѣко заинтересования — лозаря.

Ето защо, всѣки просвѣтенъ и съзнателенъ лозарь изъ градове и села ще трѣбва да подкани близкитѣ си лозари къмъ организиране и борба и да вземе инициативата за обрзване на лозарско дружества и пр., които дружества да се отчетатъ къмъ съюза.

Лозарския съюзъ за да защити по-добре лозарството трѣбва да стане масова и силна материално организация, като прибере всички лозари подъ знамето си. Борба голѣма предстои на лозаря, борба за сществуване, която иска сили и срѣдства.

На българския лозарь свещенъ дългъ му се налага да подкрепи морално и материално лозарската борба, ако иска да дочака по-добри дни.

Прочее лозари, до единъ подъ знамето на съюза, къмъ борба за поминъкъ и хлѣбъ.

Резолюция

на IX редовенъ лозарски конгресъ въ гр. София

Деветиятъ редовенъ конгресъ на Българския Лозарски Съюзъ въ заседанията си на 24 и 25 февруарий 1929 год. въ гр. София, следъ изслушване отчета на управителния съветъ, доклада на контролната комисия, реферата на инж. химика Карамболовъ: „Модернизирание на винарската техника“, реферата на г. Илия Тодоровъ: „Върху акцизните закони въ чужбина и у насъ“, и следъ станалитѣ по тѣхъ разисквания, като взе предъ видъ:

1. че въпрѣки неизмѣнно вземанитѣ резолюции отъ всички лозарски конгреси, конференции и др. за замѣняването на различнитѣ данѣчни тяжести върху лозята съ единъ единенъ данѣкъ до сега не е направено въ това направление абсолютно нищо;

2. че напротивъ убийственитѣ за виненото производство и търговия *формалности на закона за акцизитѣ* всѣки новъ день, безъ всѣкакво основание, *се увеличаватъ*;

3. че развитието на лозарството и винарството у насъ, новитѣ икономически и стопански условия, както и изискванията за социална справедливостъ и миръ, налагатъ изхвърлянето на всички отживѣли времето си стеснителни за винарството законоположения и замѣняването имъ съ по-модерни отговарящи на духа на времето такива;

4. че *вследствие малкия износъ на вина* презъ тая година, както и извънредно голѣмото *намаление вътрешната консумация на вино*, *царува необикновено остра винарска криза*.

5. че спиртофабрикантитѣ продължаватъ да се домогватъ до създаване законоположения, които да фаворизиратъ индустриалния спиртъ за смѣтка на плодовитѣ ракии,

р е ш и :

1. Да се помоли г. Министра на финанситѣ да нареди:
а) изработването на законопроектъ за *единъ единенъ данѣкъ върху лозята*, съобразно податнитѣ сили на лозаря, при което да вземе участие и представител на Българския Лозарски Съюзъ. Този законопроектъ да се внесе още презъ тая сесия въ Камарата, а до тогава:

б) *немедленото отмѣняване на убийственитѣ за винарското производство*, пренасяне и търговия, *постановления на закона за акцизитѣ* въ неговитѣ членове 108, 118 и др., както и въ редицата окръжни на финансовото министерство, които не почиватъ нито на самия законъ, нито на нѣкакъвъ правилникъ, тъй като въпрѣки изричнитѣ постановления на

членоветъ му 108. „д“ и 163, акцизния законъ е може би единствения у насъ безъ правилникъ за прилагането му. На какво почиватъ напр. *предписанията за изплащането акциза наведнѣжъ*, а не въ сроковетъ на доброволно изплащане данъцитъ или при изнасяне на вината и ракиитъ отъ избитъ на винаря; вписване въ преносителното свидетелство контролнитъ номера на платения акцизъ и общински налогъ, специаленъ отрѣзъкъ на преносителното свидетелство за предизвестие на данъчната властъ и др.

в) да се премахне акциза на виното;

г) да се отмѣни отпускането на фабриченъ спиртъ съ намаленъ акцизъ за производството на спиртовъ оцетъ, а се поощри *производството на чистъ виненъ оцетъ*;

д) по никакъвъ начинъ да не се фаворизира индустриалния спиртъ за смѣтка на плодовитъ ракии;

е) да се отмѣни единъ акцизъ отъ неправилно събираниъ два такива върху *винената калъ*: при измѣрването на вината, като вино, и като материалъ за варене ракия, и

ж) *пресованитъ джибри*, които сж цененъ фуражъ за добитъка, да не се денатуриратъ, да се оставятъ на производителя за свободно оползотворяване *като фуражъ*.

II

1. че въ България сжществуватъ много добри почвени и климатически условия за запазването и разширението на сегашното лозарство;

2. че изнесенитъ грозда и вина намиратъ пазаръ въ чужбина, стига да сж нагодени по вкуса на държавитъ вносители и да се подпомогнатъ чрезъ транспортни и митнически улеснения;

3. че българскитъ вина се конкуриратъ, при равни други условия, само отъ гръцкитъ фабрични „вина“, и, че е наложително и ние да присъединимъ усилията си къмъ тия на другитъ лозарски страни за борба съ тая международна фалшификация;

4. че усилията и улесненията *около износа* на гроздовитъ произведения отъ страна на държавата *трѣбва да продължатъ* и да се засилятъ;

5. че търговско индустриалнитъ камари, особено Софийската и Русенската, положили ценни усилия за подпомагане износа на българскитъ грозда и вина, и то съ задоволителни резултати,

р е ш и :

1. да помоли Господина Министра на търговията, промишлеността и труда да нареди:

а) да се сключатъ въ най-скоро време *търговски договори съ държавитъ вносители* на грозде и вино: Чехия, Австрия, Франция, Швейцария, Германия, Англия и Холандия;

б) да се направятъ постѣпки *България* да влѣзе като членъ на международното винарско бюро въ *Парижъ*;

в) да се организира пропагандата на нашитѣ грозда и вина въ чужбина.

2. Да се помоли Г-нъ Министра на земледѣлието и държавнитѣ имоти да нареди:

а) да се прокара още въ тая сесия на Народното Сѣбрание законопроекта за даване *премии за изнесени въ чужбина български вина*, или да се въведатъ и у насъ *тарифни рефракции* за вината;

б) да се учреди фондъ за пропаганда на българскитѣ грозда и вина;

в) да се уреди контролъ върху изнасянитѣ въ чужбина грозда и вина;

г) да се изработи *законъ за вината и другитѣ гроздови продукти*, за борба съ тѣхната фалшификация, като се забрани и произвеждането на напитки отъ индустриаленъ спиртъ;

д) Българската Земледѣлска Банка да отпусне на *производителнитѣ кооперации*, на лозаритѣ и др. подобни сдружения дългосрочни, евтини кредити за постройка и обзавеждане на модерни винарски изби, като Министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти отдѣля въ бюджета си по 4,000,000 лева за погасяване разликата въ *лихвения процентъ до 5%* на горнитѣ кредити;

е) Българската Земледѣлска Банка да построи и обзаведе сама районни антрепозити за вина;

ж) да се помогне съ една значителна сума Българския Лозарски Сѣюзъ въ неговата културно просвѣтна дейность;

з) да се подготви участието на българскитѣ лозари и винари въ проектираната общо-българска земледѣлска изложба презъ тая есень;

и) да се подкрепи материално Лозарския Сѣюзъ за уреждане една подвижна изложба на гроздови продукти презъ втората половина на месецъ септемврий т. г. въ по-важнитѣ пазари на сръдна Европа;

3. Да се помоли Господина Министра на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ да нареди:

а) да се *опрости тарифирането за износъ на грозде и вино* и да се ускори повръщането на надвнесенитѣ навла;

б) да се взематъ мѣрки за приготвянето и поставяне на разположение на износителитѣ на *грозде* своевременно необходимитѣ (*най-малко 200*) приспособени за *цельта* ваони;

в) да се уреди *бързъ превозъ на гроздето* въ вжтрешността и за чужбина;

г) да се проучи въпроса за *бързи съобщения по Дунава* съ малки параходи;

д) да се *намали тарифата* за транспорта на *амбалаженъ* материалъ: транспортни бурета и сандѣчета за изнасяне грозде и вино, както и навлата на последнитѣ въ вжтрешността.

4. Да се помолятъ Търговско-Индустриалнитѣ Камари, особено Софийската и Русенската, да продължатъ да даватъ ценното си *съдействие* за постигането единъ *масовъ износъ* за чужбина на грозде и вино.

III

1. Че нашитѣ лозови засаждания сж извършени по отношение на почва и по отношение на сортове най-безразборно, което се отразява извънредно зле и върху качеството на продукта, както и върху рационалността на обработката и др.

р е ш и :

Да помоли Господина Министра на земледѣлието и държавнитѣ имоти да нареди:

а) да се свикатъ конференции въ всички лозарски райони, въ които да взематъ участие и специалиститѣ на Министерството, за да се начертаятъ директивитѣ, които трѣбва да се следватъ въ различнитѣ лозарски райони съ огледъ производството на сортове десертни грозда и типови вина, за да може следъ това да се препорѣчатъ общи мѣрки за цѣлата страна;

б) да се засили *опитното дѣло* въ областта на лозарството и винарството.

IV.

Че освенъ миналогодишното увеличение *митото на синия камѣкъ*, сжщото днесъ се увеличава и вследствие новия конфициентъ за вноснитѣ мита, което се отразява при сжществуващата лозарска криза много пагубно върху лозарското ни производство и опазването му отъ разни болести.

р е ш и :

Да се иска отмѣняването последнитѣ увеличения *митото на синия камѣкъ*, *сврата*, а сжщо така и това на *рафията*.

Български Лозарски Съюзъ.

Проф. Н. Недѣлчевъ.

Стари и нови подложки.

Понеже се повдига въпросъ за преоценка на подложкитѣ, които до сега бѣха най-разпространени въ България, счехоме за полезно да направимъ извлѣчение отъ една статия подъ горното заглавие, печатана въ сп. „Progres agricole et viticole“, отъ 10 февруарий 1929 г. подписана отъ Н. Емон.

Касае се за резултатитѣ, които сж дали старитѣ и нови подложки въ департаментитѣ Шарантъ и Доленъ Шарантъ. Въ Шарантъ, пише автора, отъ старитѣ подложки, които сж били опитани най-напредъ: Рипария, Солонисъ, Жакезъ, Клинтъ

тонъ и др., само Рипария е била запазена, а другитѣ подложки сж били изоставени. Тя продължава да бжде засаждана въ неваровититѣ, богати почви. За такива почви тя е подложка отъ първа степенъ. Въпрѣки родовитостѣта, която придава на присадницитѣ си, тя запазва силата си по-дълго време отъ Рупестрисъ и Рипария х Рупестрисъ. Въ западната частъ на департамента нейния районъ е ограниченъ въ богатитѣ наносни почви. Другаде тя отстъпва мѣстото си на Рипария х Берландиери и Рупестрисъ дю Ло. Следъ Рипарията се яви Рупестрисъ дю Ло, който измѣсти много отъ по-старитѣ подложки и зае даже варовити почви. Въ сжщото време се появиха 3309 и 101—14. Нѣкои силно варовити почви се засадиха съ чистѣ Берландиери, който много трудно се прихваща. После се явиха хибридитѣ на Рупестрисъ: Арамонъ х Руп Ганзенъ 1, 1202, на Берландиери: 41В, 157—11, 34 ЕМ, 420 А, 161—49. Още по-късно се яви 105—8, хибридитѣ на Рихтеръ: 31—57, 93, 110, 150—15 Малегъ и др. Въ областѣта Matha (доленъ Шарантъ), въ глинеата или силициево—глинеата почва Рупестрисъ дю Ло се сажда много, защото има добъръ афинитетъ съ разпространения тамъ сортъ Lt Emilion.

У г. Candé въ Pont Renoux, измежду нѣколко подложки, засадени, присадени и неприсадени, въ силициево варовита почва съ 62% варовникъ, най-издържливи на хлорозата сж се показали 31 R и 41В. Най-буйни сж били 31 R и 150—15. Най-буйни сж расли присадницитѣ върху 150—15. Въ по-слабо варовититѣ почви 150—15 превъзхожда Рупестрисъ дю Ло и 1202. Наноситѣ по брѣгоретѣ на рѣка Шарантъ се засаждатъ главно съ Рупестрисъ дю Ло (Монтикола).

Въ Jalliegnac-de-Pons, въ варовита почва (35—43% варовникъ), съдържаща малко силиций, съ явно варовита подпочва, въ 1906 год. сж били засадени следнитѣ подложки: 1202, А.-Р. S. № 1, 41В, 40 А, 161—49, Lafond № 9 и 150—15, присадени съ Сентемилионъ, Фолъ бланшъ и Коломбаръ. 150—15 и Lafond № 9 сж най-родовититѣ. Следъ тѣхъ идатъ 161—49 и 41В 1202, А.-С. 1 и 41В, иматъ склонностъ къмъ заклежаване. Трѣбва да се отбележи, че презъ 1927 година филоксерата се яви върху два реда лози, Коломбаръ присаденъ върху 1202. Петнадесетъ или двадесетъ главини отъ всѣки редъ бѣха нападнати едновременно. Необяснимо е какъ филоксерата, която се среща тукъ, е чакала 22 години за да нападне внезапно лозитѣ въ хладна и влажна година.

Въ една опитна парцела въ Шарантъ, на възраст 24 години, въ почва съ 20 30% варовникъ, презъ 1906 год. сж били засадени: 3309, Монтикола, 41В, Ресегие 2 и 1202, присадени съ Сентемилионъ. Подложкитѣ можемъ да класираме така: на първо мѣсто Ресегие 2, II о—41В, III о—Монтикола и IV-о 1202. Въ варовититѣ почви 150—15 и 41В, даватъ най-добри резултати. Въ плиткитѣ варовити почви 150—15 превъзхожда 41В.

Въ Шарантъ, по причина на филоксернитѣ атаки, съобщени почти отъ всѣкжде, но главно тамъ, кждето почвитѣ сж плитки, Арамонъ х Рупестрисъ Ганзенъ № 1 и 1202 сж изоставени и замѣнени съ 41В, който впрочемъ не е неуязвимъ. Азъ наблюдавахъ, пише автора на статията, миналата година, близо до гр. Конякъ, въ Tout Blanc, въ имението на г. De La Viè, едно лозе отъ Folle blanche, присаденъ върху 41В, нападното отъ филоксера. И други случай сж съобщени, но това сж рѣдки случаи за 41В. Отъ новитѣ подложки кои ще взематъ превъзходството? Това ще покажатъ опититѣ, но може отъ сега да се предвиди, че първо мѣсто ще заематъ хибриднитѣ на Берландиери, даже въ наноснитѣ почви. Срѣдно варовититѣ почви си иматъ своята подложка 150—15. Нѣкои нови подложки, Берландиери х Коломбаръ ще измѣстятъ 1202 и 41В, въ трудно възобновяващитѣ се почви.

Забележка. Подложката 150 - 15, за която се споменава тукъ, е троенъ хибридъ: Берландиери х (Арамонъ х Руп. Ганзенъ №1). Тази подложка се отглежда отъ три години въ сортимента на лозарския институтъ при Агрономическия факултетъ. Развива се добре, но заслужава да бжде опитана въ варовититѣ почви, кждето сегашнитѣ подложки не сж дали задоволителни резултати.

П. оф. Н. Недѣлчевъ.

Шасла доре.

(Сжщевременно отговоръ на въпросъ 11).

Ив. Димитровъ, отъ с. Петърница, поставя опредѣлено единъ въпросъ: защо французитѣ отглеждатъ Шасла доре масово, а пренебрѣгватъ другитѣ по-хубави на гледъ грозда, като Афузъ-Али и пр., въпрѣки че при тѣхния климатъ тѣ могатъ да узрѣватъ.

Вѣрно е, че сорта Шасла доре може да се каже е изключителния десертенъ сортъ въ Франция, а напоследъкъ и въ Алжирия. Въ Алжирия той зрѣе въ началото на месецъ юлий и първото грозде на французкитѣ пазари дохожда отъ Алжирия — то е Шасла. Следъ него пазаритѣ въ Франция се продоволствуватъ отъ южна Франция—околноститѣ на Момпелие и околноститѣ на Тулуза, пакъ съ сжщия сортъ. Презъ есенъта Парижъ се продоволствува съ Шасла отъ близкото село Томри, което изпраща по-долното качество въ прѣсно състояние, първото качество съхранява презъ зимата и продоволствува парижкия пазаръ до м. априлъ все съ Шасла. Франция изнася Шасла въ Германия и Швейцария, и то съ милиони килограми — презъ 1924 год., напр. е изнесено около 20 милиона кгр. въ Германия и около 4 милиона кгр. въ Швейцария.

Азъ мисля, че причинитѣ, задѣто Шасла доре е тъй много разпространенъ въ Франция сж главно две: 1) че този сортъ се подава на масово отглеждане, понеже не е претенциозенъ и 2) че отговаря на вкуса на французитѣ и съседнитѣ тѣмъ страни.

Въ южна Франция, напр., той се отглежда безъ особени грижи, както и виненитѣ грозда; лозята се рѣжатъ на чашовидна система, оратъ се и се оставятъ безъ колове. Този сортъ е родовитъ, не изресява, има много добъръ афинитетъ съ разнитѣ подложки. Въобще отглеждането му е сравнително леко.

Азъ не вѣрвамъ, въ факта, какво че Шаслата въ случай на неблагоприятенъ пазаръ за десертнитѣ грозда може да се обърне въ вино е голѣмо предимство за да се предпочете, предъ другитѣ грозда. Впрочемъ самитѣ французки автори пишатъ, че Шаслата дава общо взето, посрѣдствени вина, блудкави и предразположени на провлачене. Въ Швейцария, кждето други сортове не могатъ да узрѣватъ, отглеждатъ Шасла за приготвление на бѣли вина, които не се ползуватъ съ известностъ. Ето по този поводъ мнението на проф. Равазъ, изказано на конгреса за десертнитѣ грозда въ Аженъ, състоялъ се презъ 1925 год.: „Шаслата, съ нейнитѣ вариетети и вариации е най разпространения сортъ по пространство и по време. Отъ Алжирия и Тунисъ до северната граница на лозата, навсѣкжде срещае Шаслата. Отъ м. юлий до ноемврий тя може да се консумира отъ самата главина. Това свидетелствува за нейнитѣ високи качества.

Но тя може да омръзне съ течение на времето и има народи, които не я обичатъ, било защото е бѣла, било защото зърната ѝ сж малки. За да се привлѣче и задържи консуматора, трѣбва да му се предложатъ други сортове: напр. грозда съ по голѣми зърна, или другояче обагрени или съ другъ изгледъ. Тѣзи привлекателни качества, струва ми се, биха се намѣрили у други сортове, нѣкои съ бѣли грозда, други съ черни, трети съ розови. Между най-раннитѣ ще спомена за Жуаненъ. Като всичко, което цвѣти много рано, той е изложенъ на изресяване, но известно е какъ може това да се избѣгне. Следъ Шаслата, въ топлитѣ мѣстности, защо да не се отглежда сорта Scilien, тъй хубавъ, когато е добръ узрѣлъ, така вкусенъ и съхраняващъ се добре на самата главина. Сжщо превъзходния Датие съ огромни зърна, съ цвѣтъ на прѣсно масло, тъй привлекателенъ и вкусенъ; сжщо бѣлия Оливетъ, по късенъ и хрускавъ сортъ; или пъкъ Серванъ ронъ (валчестъ), нѣщо като Шасла много късна, не гние и се предлага на пазаря когато вече нѣма други грозда и пр.“

На края Равазъ препорѣчва да се откриятъ опитни лозя за разнитѣ десертни сортове, при различни условия, кждето да се проучатъ.

Шасла доре не отговаря на вкуса на англичанитѣ и тамъ не може да се изнесе. Струва ми се, че нѣма да има успѣхъ и въ Австрия. За вътрешния пазаръ Шаслата е едно отъ най-обезцененитѣ грозда — може да се каже, че се цени по малко и отъ Памида. Азъ намирамъ че сорта Шасла не биза да се препоръча на българския лозаръ като търговско десертно грозде. У насъ дребната собственостъ позволява да се отдѣлятъ грижи за по вискателнитѣ десертни грозда, които превъзхождатъ по качество Шаслата.

Познати сж множество разновидности отъ Шасла. Въ опитното лозе на агрономическия факултетъ се отглеждатъ 9 вида Шасла: Шасла бѣла царска. Сиота (съ нарѣзани листа), отъ Томери, доре, розова царска, розова отъ Фану, Трамонтанеръ, виолетова и мискетова (крѣстоска). Освенъ тѣхъ въ Франция сж разпространени и други вариетети — като едра изреслива Шасла, превъзходна отъ Куртие. Лйонсаръ и пр. Едрата изреслива Шасла е позната подъ името Диамантъ траубе. Тѣ се различаватъ по едрината на зърната и цвѣта. Най-разпространената е Шасла доре, бѣлата, но и тя се подраздѣля на разновидности съ по-едри или по-дребни зърна. Разбира се, че едрината на зърното се влияе много и отъ самата почва, отъ рѣзистбата и т. н.

Въ заключение ще кажа, че когато лозаря си зададе за целъ да произвежда десертно грозде за пазаря, нека се придържа отъ българскитѣ сортове Афузъ Али и разакитѣ, които превъзхождатъ Шаслата. Тѣ сж по оригинални и въ борбата за завладяване на чуждитѣ пазари ще измѣстятъ Шаслата.

Инж. хим. В. Чакъровъ.

Кои десертни сортове трѣбва да се засаждатъ.

Съ нѣколко думи ще разгледамъ само търговската страна на този въпросъ, тъй като останалата не е отъ моя специалность.

Общия повикъ, който слушаме напоследъкъ за масово засаждане на десертни грозда, трѣбва да ни плаши за да не отидемъ отъ една крайность къмъ друга. Разбира се, че всичкъм като говорятъ за засаждане на десертни грозда иматъ предъ видъ тѣхния износъ въ странство.

Действително чуждестрания пазаръ е толкова необятенъ, че ние никога не бихме го наситили само съ нашето производство; но явява се въпроса можемъ ли всѣка година да разчитаме на масовъ износъ при наличността на толкова конкуренти; после способни ли сме ние въ едно близко

бждеще да организираме правилния износъ на едно грамадно количество десертно грозде каквото се предполага че ще имаме следъ нѣколко години.

Правилното разрешение на горнитѣ въпроси е тѣсно свързано и съ избора на *сортуетѣ*, които трѣбва да се засаждатъ.

Нека се знае, че отглеждането на десертнитѣ грозда, както търговията съ тѣхъ, е извънредно деликатна работа, която си изисква своитѣ специалисти. Миналогодишнитѣ ни опити въ това направление потвърждаватъ напълно това.

Изнесохме едва 1,000,000 кгр. грозде, което общо взето не представляваше еднообразна борсова стока. Не, че нашитѣ сортове сж дълнокачествени, напротивъ нашия Афузъ Али е ненадминатъ, но *той трѣбва да бжде напълно узрѣлъ, съ злато желтъ цвѣтъ, гроздетѣ да сж реховни* едри, а зърната еднакви по голѣмина и напълно запазени. После опаковката, превоза, търговския похватъ на нашитѣ експортьори, — това сж решающи фактори.

Когато миналата година следъ толкова приготовления — не можахме да организираме поне задоволителенъ износъ на 1,000,000 кгр. десертно грозде, имаме голѣмо основание да се съмняваме, че следъ 2—3 години, ще можемъ да организираме правилния износъ на 15—20 милиона кгр. грозде, което тогава ще произвеждаме, и което въ никой случай не може да разчита на пласиментъ на нашия извънредно ограниченъ пазаръ, тъй като и за вино поне десертното грозде (Афузъ-Али, Резекиитѣ) не може да се използва.

Ето защо се явява въпроса покрай Афузъ-Али и Червена Резекия, не може ли да се препорѣча и масовото засаждане на нѣкой сортъ годенъ за износъ, но който въ краенъ случай да може да се използва и за приготовление на вина.

Такъвъ сортъ действително ние имаме — *това е Димята*.

Добре узрѣлия — кехлибаренъ Димятъ, съ рехави и правилни гроздове, миналата година е издържалъ въ напълно здраво състояние транспорта до Виена, а тамъ се е продавалъ по-скъпо отъ Бѣлата и Червена резекия — даже наравно съ срѣдното качество Афузъ-Али.

Сжщевременно отъ Димята, смѣсенъ съ нѣкой другъ бѣлъ сортъ (Кокорко и пр.), се получава първокачествено вино за износъ, бѣло съ зеленъ отенѣкъ, т. е. точно каквото чужденцитѣ търсятъ.

Значи, ако отъ новитѣ засаждения, които се правятъ на десертни грозда, — Димята заемаше поне половината пространство, тогава, и да не можемъ реализира масовъ износъ на грозде, риска за производителитѣ е избѣгнатъ, тъй като отъ Димята всѣки моментъ можемъ да си приготвимъ първокачествено вино за износъ.

Разправя се, че Димята въ всички райони не узрѣва добре. Предполагамъ, че при специална подложка, изложение и отглеждане и въ това отношение ще се постигнатъ добри резултати.

Свършвайки, азъ мисля, че наравно съ Афузъ Али, трѣбва да се препоръчва и засажданието на Димята, а следъ това Червена Резекия, и то само тази, която има тъмно червенъ отенѣкъ.

И. И. Хранковъ.

Вино отъ грозде и „вино отъ плодове“.

Подъ горното заглавие прочетохме въ кн. 4-а отъ м. г. на твърде известното и авторитетно френско списание „Прогре агриколъ и витиколъ“ изложение, което ни направи извънредно силно впечатление. Намирайки го отъ голѣмъ интересъ, защото разглежданитъ въпроси засѣгатъ жизнено и нашата страна, а специално лозарството и винарството ни, смѣтаме за умѣстно и навременно да го предадемъ на нашитъ лозари, общественици и управници.

Това списание надава голѣма и сериозна тревога за френскитъ лозари и лозарство, предизвикана отъ рапорта на г. Tordeurs (Тордѣоръ¹⁾), относно фабрикацията на овощни вина, представенъ на овощарския конгресъ въ Брюкселъ (Белгия). Въ този рапортъ, между другото, е казано:

„Белгия произвежда неимовѣрно голѣмо количество плодове. Не е прекалено да се каже, че нашето овощно производство съставлява за белгийцитъ златна мина, експлоатацията на която едва започва. Презъ 1926 г. ние изнесохме 82,405,455 кгр плодове за 157,037,512 белгийски франка. Значителна частъ отъ изнесенитъ плодове служи въ винарството. Вие не е да не знаете, че Англия, Германия и всички страни въ Сръдна Европа фабрикуватъ овощни вина въ много по-голѣмо количество отъ насъ.“

Индустрията на овощнитъ вина не е нова, а напротивъ, тя е стара като свѣта. Следъ последната война тази индустрия е съ стремежъ за сериозни размѣри въ нашата страна, защото нуждата създава всичко. Любителитъ на овощни вина сж легионъ. Нѣма нито единъ градъ и нито едно село, гдето да не се произвеждатъ овощни вина. Често това производство е примитивно и практическо, но покрай любителското ние виждаме да се обзавеждатъ сжщински фабрики, въ които производството се върши научно. Полученитъ продукти отъ всичкитъ фабрики, до колкото ми е известно, доказватъ пълната възможность на тази фабрикация. И понеже нашитъ

¹⁾ Директоръ на едно отъ най-голѣмитъ сдружения на избитъ Мозанъ (Mosanes) за овощни вина въ Намюръ.

прадѣди притежаваха лозя, които днесъ не съществуватъ и сж замѣнени отъ овощни градини, защо ние не бихме продължили винената индустрия?

Тази фабрикация е необходима за насъ, защото ние сме голѣми пиячи на вино. Доказателството за това е, че презъ 1926 г. ние внесохме повече отъ 52,000,000 литри вино. Гроздето не е ли единъ плодъ? Винаги се е пило и ще се пие вино. Вино се пие въ цѣлия свѣтъ. И най-дивитѣ народи иматъ своитѣ овощни вина.

Отъ сигурнитѣ сведения, които имамъ отъ взички части на страната, смѣя до увѣря, че овощнитѣ вина иматъ хиляди привърженици. Подъ овсщни вина азъ разбирамъ вината, произведени отъ прѣснитѣ плодове на нашитѣ белгийски градини.

Въ чуждитѣ страни гледатъ съ лошо око на тази индустрия, която се ражда у насъ. Вестниците не се боятъ да обърнатъ вниманието на правителствата си върху тази белгийска индустрия. Въ самата Белгия общественото мнѣние вече се пригажда къмъ овощнитѣ вина. Белгийски лѣкари, и то не отъ незначителнитѣ, препсржчатъ на болнитѣ си употребата на овощни вина. И въ това нищо чудно, защото овощнитѣ вина отъ белгийски плодове иматъ отлични качества.

Виното е едно отъ най хигиеничнитѣ питиета, здравословно за тѣлото и духа и подходяще за болнитѣ и за здравитѣ.

Какво ще правимъ нашитѣ плодове, когато въ чужбина ще отказватъ нашитѣ продукти. Ако бихме успѣли да превръщаме въ вино плодоветѣ, които ежегодно се губятъ въ Белгия, ние бихме изнасяли вина за единъ милиардъ франка. Но трѣбва да знаемъ, че сегашнитѣ ни най добри клиенти, а именно Англия, Германия и Холандия, сж направили грамадни овощни насаждения за да се освободятъ отъ белгийския пазаръ.

За сега азъ не претендирамъ нашитѣ сравнително нови овощни вина, да съперничатъ съ прославенитѣ бургундски и бордошки гроздови вина, но когато ще имаме обработени и стари, ние ще може да сравняваме и да разискваме.

Най после, ние — всичкитѣ белгийци сме виновни и трѣбва единъ пжтъ за винаги да дигнемъ гордо главата и да се освободимъ отъ скромността, като я стжпчемъ подъ краката си и да си дадемъ смѣтка, че нашитѣ народни продукти струватъ често много повече отколкото грамада чуждестранни, съ които се пълни страната ни“.

Отъ изложеното въ рапорта на г. Тордюръ и отъ признанието му, направено въ „Белгийски винарски прегледъ“, какво че въ Белгия сега шестъ фабрики, които произвеждатъ сжщински овощни вина, а други, подъ сжщото название, получаватъ питиета отъ захаръ, смокини, фурми и др. Французитѣ, както е казано по-горе, сж въ голѣма тревога за фалшифицирането и измѣстването на тѣхнитѣ вина, особено на

обикновенитѣ отъ белгийския пазарь. И „Прогре агриколъ и витиколъ“, като признава, че не може да заставятъ съседитѣ си и другитѣ чужденци да не произвеждатъ и да не пиятъ овощни вина, прибавя, че не имъ остава за борба друго, освенъ рекламата и пропагандата въ полза на френскитѣ вина. За тази целъ тѣ подканятъ френското правителство да уреди съ белгийското, да не се допуска никакво фалшифициране, било съ названието, било съ произхождението на истинскитѣ френски гроздови вина и на овощнитѣ белгийски.

Предавайки горното кратко изложение, нашата целъ и мисль е, не само всѣки български лозарь, но и всѣки сериозенъ българинъ, който милѣе за доброто на страната си, да го прочете, като се помъчи да открие и схване всѣка мисль съдържаща се въ всѣка дума на това забележително изложение.

Отъ наша страна ние бихме желали да разгледаме и анализираме по подробно, най малкото всѣки пасажъ отъ изложението, но нѣмайки мѣсто, ние ще се спремъ само върху следнитѣ съпоставяния и факти:

Белгия, която нѣма лозя и е много по малка (по пространство) отъ България презъ 1926 г. си е доставила чужди вина (предимно френски) 52,000,000 литри, отъ ксето количество се пада годишно повече отъ 7 литри на белгиецъ плусъ по 160 литри бира, 227 литри ракия, а всичко това приведено въ 100% овъ спиртъ се пада отъ този по 8.93 литри на глава. Значи Белгия безъ лозя си доставя и пие чужди вина равнящи се на половината срѣдно годишно българско производство! Именно това крайно неизгодно положение за тази страна — въ стопанско и икономическо отношение, свестило и стреснало белгийцитѣ които, желаейки да не се отказватъ отъ виното, намирайки го „хигиенчно и здравословно пиение, подходяще за болнитѣ и здравитѣ“, решили просто да замѣнятъ чуждитѣ гроздови вина съ тѣхни овощни!

До като такива схващания и работи има въ Белгия, ето пъкъ какво става въ България: страната ни, бидейки въ значителенъ размѣръ лозарска, произвежда срѣдно годишно 100,000,000 литри вино; отъ това се употребява срѣдно на лице годишно по 15 литри плусъ по 2.7 литри бира, по 1.17 литри ракия, а всичко приведено къмъ спиртъ дава по 2.54 литри на лице. При този фактъ, който показва че употребата на спиртнитѣ питиета въ България е много по-малка отколкото въ Белгия¹⁾ у насъ се намиратъ „въздържатели“ (?!), които съ нескончаеми декларации, пѣсни и позиви тръбятъ за нѣкакъвъ стращенъ алкохлизъмъ и искатъ ограничение

¹⁾ По-рано и на друго мѣсто ние посочихме съ сравнителни данни за единадесетъ европейски страни, въ които влизатъ и великитѣ, че *България е най-трезвената*.

не, но премахване на всѣко спиртно питие, включително гроздовото вино!

При тѣзи крайно очебийни факти и съпоставания налага се въпроса: къде има повече разумъ — дали въ Белгия, Франция, Италия, Испания, Чехославия, Дания и други лозарски и не лозарски страни или въ нашата нещастна България? И нашиятъ отговоръ е: крайно време е да престанемъ да мислимъ, че и по този въпросъ сме най умнитѣ и да се откажемъ отъ манията да даваме примѣръ на другитѣ, за да не си счупимъ главитѣ, както винаги! Защото не само въ Белгия, но и въ Дания и други северни страни се произвеждатъ не малко овощни вина, като съответнитѣ правителства имъ даватъ известни привилегии. Така съ законъ отъ миналата година въ Дания сж направени облекчителни измѣнения върху налозитѣ и такситѣ на произведанитѣ въ страната „вина отъ плодове“.

Прочее, българи, внимание и благодарумие!

Не дейте слуша повече и не дейте се омайва отъ хубавитѣ декларации и пѣсни на „въздържателитѣ“, които до сега съ дѣлата си доказаха само едно — че сж волни и безпринципни врагове на лозарството и винарството ни — два жизнени поминѣци за нашата страна!

НАУЧНИ.

Стефанъ Икономовъ

Опитна Лозарска Станция — Плѣвень.

Опити съ комплектенъ химически торъ *).

По примѣра на западнитѣ лозарски страни, отъ известно време и у насъ се повдигна въпроса за употребата на химическитѣ торове въ лозовата култура. Земледѣлското дружество, агрономичнитѣ бюра и представителствата на чуждестранни фирми, започнаха да доставятъ изкуствени торове, между които и такива съдържащи въ опредѣлена пропорция тритѣхъ по-важни хранителни елементи: азотъ, калий и фосфоръ и известни подъ името „комплектни химически торове“. Тѣхното употребление обаче не трѣбва да става безъ огледъ на естеството на почвата и особено на пазарнитѣ цени на гроздето, защото въ такъвъ случай лозаря рискува не само да не реализира никакво увеличение на дохода, но и да понесе загуби, вследствие на неразумната употреба на тѣзи торове.

Въ тази смисълъ Лозарската опитна станция въ Плѣвень предприе изследвания презъ 1925, 1926, 1927 и 1928 г. за установяване влиянието върху лозата на следния комплектенъ торъ:

*) Изъ „Отчетъ за дейността на Лозарския отдѣлъ при станцията за 1928 г.“.

20 кгр. калиевъ-сулфатъ, съ 40% K_2O .

20 кгр. амониевъ сулфатъ, съ 20% N

60 кгр. суперфосфатъ, съ 15% P_2O_5

100 кгр. комплектенъ торъ

Опита е заложенъ въ една парцела засадена съ Сензо върху Riparia gloire de Montpellier (Portalis). Почвата е пѣсчливо — глинеста, слабо варовита, възрохка, свежа, сръдно-богата и обработвана редовно.

Тора се разхвърляше къмъ края на м. мартъ всѣка година, върху едни и сѣщи главини, по долуизложения начинъ :

2 реда отъ по 20 глав. всѣки единъ, се наториха съ 100 кгр. торъ на дек

2 " " " " " " се оставиха контролни

2 " " " " " " се наториха съ 120 кгр. торъ на дек

2 " " " " " " се оставиха контролни.

2 " " " " " " се наториха съ 150 кгр. то ъ на дек.

Въ следващата таблица сж изложени резултатитѣ отъ четирегодишнитѣ изследвания, приведени къмъ една контрола, за да бждатъ сравняеми помежду си величини :

Дози торъ на декаръ	Поява на първия листъ	Цвѣтене		Прошар- ване	Качество		килограма грозде на декаръ
		нача- ло	край		% зах.	% кис.	
100 килограма .	19 IV	30 V	16 VI	25 VII	21 ⁰¹	6.9	733
Контрола .	18 IV	29 V	16 VI	25 VII	21 ⁰²	6.6	630
120 килограма .	15 V	28 V	15 VI	26 VII	21 ⁰²	6.9	653
Контрола .	18 IV	29 V	16 VI	25 VI	21 ⁰²	6.6	630
✓ 150 килограма .	16 IV	28 V	16 VI	26 VII	21 ⁰³	6.9	554

Обяснение на резултатитѣ.

Измѣненята, които отдѣлнитѣ моменти отъ вегетацията сж претърпѣли подъ влиянието на различнитѣ дози торъ, сж твърде слаби за да бждатъ предметъ на подробно изследване. Появата на първия листъ при торенитѣ главини, извършила се съ 2—3 дена по-рано отъ онази при контролнитѣ такива, не е отъ естество да даде на резултатитѣ характеръ на общоприложими, нито пъкъ съставлява реално преимущество въ полза на широката употреба на този торъ. И наистина, ако въ датата на появата на първия листъ съществува известна разлика въ полза на тора, съ течение на времето тя постепенно се намалява, за да се анулира къмъ края на цвѣтенето и даже да добие обратна смисълъ въ момента на прошарването. Това обстоятелство иде да покаже, че констатираната разлика въ началото на вегетацията не е следствие отъ действието на тора, а обикновенъ ефектъ на индивидуални прояви, чието влияние не може да се отрази дълбоко върху моментитѣ, въ които се извършватъ отдѣлнитѣ вегетационни фзи. Липсата на пропорционалностъ между тѣзи разлики и съответнитѣ дози торъ, иде да потвърди това мнение.

По осезателна е разликата въ количеството на полученото грозде отъ декаръ, кжето, съ увеличението на дозата торъ се забелѣзва едно чувствително намаление. Въ този случай сжествува една зависимостъ между намалението на реколтата и количеството на тора, зависимостъ, която изпква още по ясно презъ 1928 год; наторенитъ допълнително презъ тази година два други редове съ 300 кгр, торъ на декаръ, дадоха едно силно намаление на реколтата, възлизащо на 60% въ сравнение съ контролата.

Тукъ, прочее, действието на тора е неоспоримо; остава да се потърси причината.

Въ сравнение съ контролата, най-малката доза торъ (100 кгр. на декаръ) е подействувала благоприятно върху храненето на лозата, защото сжествуващата разлика отъ 100 кгр. грозде на декаръ е въ полза на тора.

Защо обаче съ увеличението на тази доза действието ѝ се отразява зле върху плодородието? Главинитъ иматъ за подложка *Riparia Portalis* и за присадникъ — Сензо. Нито първата, нито втория сж отъ естество да дадатъ съ увеличението на тора, такава буйностъ на главината, че да предизвикатъ силно изресьаване; напротивъ, главинитъ сж сръдно растящи и по скоро слаби — обстоятелство, което стои въ разрѣзъ съ горното предположение.

Почвата е пѣськливо-глинеата, слабо варовита, рохка и свежа — условия, при които нитрификацията на амонакалния азотъ отъ амониевия сулфатъ би трѣбвало да се извърши най-лесно и следователно, да се получи едно увеличение на реколтата. Опита показва обратното.

Причинитъ за вредното действие на тора, когато последния е употребенъ въ по-силна доза, трѣбва да се търсятъ отъ една страна, въ неговото естество*), а отъ друга, въ почвенитъ и климатически условия на мѣстността. (Следва).

ПРАКТИЧЕСКИ СЪВЕТИ И НОВОСТИ

Бистренето на вината съ риби мѣхуръ и съ желатинъ.

Едни вина, различно споредъ годинитъ, въ нѣкои години повече, въ нѣкой по-малко не могатъ да се избистрятъ. Мжтнотата освенъ че внася една опасностъ отъ по-лесно разваляне на вината, често пречи щото виното да може да развие правилно своя букежъ. Отъ действието на студоветъ, както тази година, въ много изби е спаднала температурата близо до нор-

*) Отъ направената анализа на тора въ станцията, не се констатира присжтствието на вредни за лозата вещества.

мата или подъ нулата. При тази температура една частъ отъ разтворимия екстрактъ се отайва, като сжщевременно всички организми преставатъ да бждатъ активни, преобръшатъ се на спори и се утайватъ постепенно въ калъта. Но по редъ причини, било микроорганизмитъ презъ зимата, или пъкъ известни мжно разтворими вещества въ виното не се утайватъ. Ние сме прочее длъжни да подпомогнемъ бистренето на виното. Това обаче се налага въ тоя моментъ следъ като голъмитъ студове сж минали да избистримъ нашитъ вина. По рано не всъко вино може да се бистри, а сега бистренето по горнитъ причини е много улеснено и при това по късно то е невъзможно да се извърши освенъ при по хладни изби.

Вината при това, било претакани преди зимата или не, сега на всъка цена трѣбва да се отдѣлятъ отъ калъта, защото ако калъта остане презъ лѣтото чрезъ микроорганизмитъ, които сѣ намиратъ въ нея, могатъ да предизвикатъ едно разваляне. Ето защо налага се като несбходимостъ преди претакането на вината, което трѣбва да стане преди настѣпването на горещинитъ да се избистрятъ всички вина, които не сж достатъчно бистри.

Бистрене съ риби мѣхуръ. Съ риби мѣхуръ се бистрятъ преди всичко бѣлитъ вина, и розовитъ вина, съ една дума всички вина, които сж добити отъ самотокъ т. е. бедни на танинъ, понеже не сж стояли заедно или много малко сж ферментирали заедно съ пращинитъ. Рибия мѣхуръ има това свойство, че като се разтвори, той бърже се пресича отъ киселината на виното, става въ форма на пихтиобразна материя, която като пада въ виното, свлича съ себе си всички плаващи части или микроорганизми, по този начинъ виното едновременно съ своето бистрене се сжщевременно освобождава и отъ микроорганизмитъ, които презъ по-топлото времѣ на годината могатъ да му укажатъ известни промѣни.

За 100 литри вино се взима отъ 2 до 3 грама риби мѣхуръ. Рибия мѣхуръ се нарѣзва изпърво съ едни ножици на малки ивици, широки по 2—3 милиметра и дълги 1 до 1½ см. Така нарѣзанъ, поставя се да кисне въ вода около 24 часа. За по-добре въ водата може да се постави 2—3 гр. винена или лимонена киселина. Следъ като престои 24 часа водата се изхвърля и се взема друга, малко хладка вода, въ която се размива рибия мѣхуръ. Рибия мѣхуръ се взема между дветъ рѣце и се разтрива, както когато си миемъ рѣцегъ съ сапунъ, така се продължава догдето се размие всичкия рибия мѣхуръ. Следъ това въ тази вода, която е около единъ литъръ се сипва постепенно вино при разбъркване, за да се напълни една дървена или чугунена кофа. Можемъ да прибѣгнемъ къмъ една или две кофи или къмъ единъ подлинъ, когато имаме да бистримъ една бъчва повече отъ 2000 литри. Следъ като рибия мѣхуръ се разбърка съ достатъчно вино, било чрезъ разбъркване, или чрезъ преливане отъ единъ сждъ въ другъ, то така размѣсеното вино се

излива отгоре въ бѣчвата. Предварително отъ бѣчвата се от- така малко позече вино отъ това, което сме взели за размиване тогава се излива размитото вино съ рибия мѣхуръ. Щомъ стане това, съ единъ дървенъ прѣтъ презъ враната се разбърква силно виното. За тази цѣль има и специални бъркачи. Следъ едно добро разбъркване на виното, то се оставя на спокойствие. Следъ 8—10 дни виното бива съвършенно бистро.

Биспрене съ желатинъ. Както червенитъ, така и бѣлитъ вина могатъ да се бистрятъ и съ желатинъ (чистъ туткалъ). ако на последнитъ предварително се постави танинъ съ 1—2 гр. въ повече, отколкото ще поставимъ желатинъ.

Желатина, като се постави въ виното се съединява съ танина на виното и се образува желатиновъ танатъ, който пада постепенно на дъното на сѣда и така се избистрюва виното.

Желатина се употрѣбява обикновено отъ 8 до 12 гр. за 100 литри вино, обаче ние можемъ да употрѣбимъ и 15—20 гр. когато вината сѣ по-плътни и има голѣми материи, които трѣбва да се свлѣчатъ къмъ дъното на сѣда.

Желатина се разтваря въ малко топла вода около 45°, следъ като се размие въ водата постепенно се размѣсва съ вино, разбърква се добре и се постъпва по сѣщия начинъ, както съ рибия мѣхуръ т. е. бистрителната материя се разбърква, колкото се може по добре. Изсипва се въ бѣчвата и следъ това съ разбърква съ дървенъ прѣтъ презъ враната.

Следъ 8—10 дни претакаме виното. При пролѣтното претакане необходимо е да насимпурваме редовно вината. Пролѣтното претакане трѣбва да стане веднага следъ свършването зимата защото микроорганизмитъ въ виното започватъ отново своя пакостенъ животъ щомъ почнатъ да плачатъ лозитъ. Ето защо, до това време всичкото вино трѣбва да бѣде преточено. Въсѣки, който не е бистрилъ вино, може да изпита това срдство, което не струва много и което въ този моментъ е най-добре да се извърши, понеже има най-голѣми успѣхи, тъй като микроорганизмитъ на виното сѣ въ инертно състояние.

Ив. Добревъ.

За неправилно внесения акцизъ

Неправилно внесенитъ за акцизъ суми се повръщатъ, ако бждатъ поискани въ срокъ отъ 6 месеци отъ деня на събирането. Въ този случай, значи, не може да има приложение чл. 105 отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията, въ който срокътъ за повръщане неправилно събрани данѣци е 2 годишенъ; едно че акцизътъ е специаленъ налогъ и друго, че въ законътъ, който го предвижда, е определенъ срокъ 3 месеци за досѣбирането на акциза, който по погрѣшка е билъ прѣсметнатъ и събранъ въ по малко. Повръщането на неправилно събрания акцизъ, както и досѣбирането му, се разрешаватъ отъ Министерството на финанситъ.

При неправилно събранъ акцизъ, заинтересованото лице поисква това съ заявление, къмъ което прилага следнитъ документи: 1) квитанция, вносенъ листъ или патентъ, срещу които сумата е внесена въ държавното съкровище и 2) удостоверение отъ данъчното управление, съ което да се установява, че сумата е неправилно събрана.

Последната редакция на глава XIII. отъ законопроекта за народното здраве.

Чл. 171. При Гл. дирекция на Народното Здраве се учредява инспекторатъ по алксолизма, който, съ съдействието на всички санитарни власти, събира, систематизира и изучава всички факти, материали и данни за действието на спиртнитъ питиета, както върху народното здраве, така и върху личността и поколѣнието. Той произвежда въ тази насока анкети и проучвания въ училищата, болницитъ, приютитъ, работилницитъ, семейства и пр, и събира съ съдействието на сѣдебнитъ, полицейски и др. власти и лица сведения за всички произшествия, престѣпления и нещастия въ страната предизвикани отъ употребѣбата съ спиртнитъ питиета. Съобразно съ резултатитъ на тия проучвания, Глав. дирекция на Нар. здраве организира здравно-противоалкохолна просвѣта въ училищата и въ обществото, чрезъ беседи, държани задължително отъ лѣкаритъ, популярни брошури, списания, изложби, музеи, филми и активна подкрепа на учителски, ученически и други въздържателни дружества, като сѣщевременно препоръчва на училищнитъ и административно-полицейскитъ власти ония мѣрки, които — въ рамкитъ на действащитъ закони — трѣбва да се взиматъ, за органичение и отстранение лошитъ последствия отъ употребѣбата на спиртнитъ питиета.

Чл. 172. Забранено е въ кръчмитъ и други питейни заведения да се продаватъ и даватъ каквито и да било спиртни питиета за пиене въ тия заведения на лица по-малки отъ 16 год. на ученици, на полицейски агенти и стражари, на желѣзничари, кондуктори, ваймани, файтонджии, шофйори и на всички, които извършватъ превози на лица, презъ време на работата имъ. На полицейскитъ агенти и на другитъ длѣжностни лица, изборени въ настоящия членъ, се забранява да влизатъ или оставатъ въ кръчми и други питейни заведения, освенъ по служба.

Чл. 173 Забранява се продажбата и производството на спиртни питиета, ликьори и пр., предназначени за пиене, щомъ тѣ съдържатъ повече отъ 55 на сто спиртъ. Забранява се производството и продажбата на абсентъ.

Чл. 174. Лицата отъ двата пола, ненавършили 16 години, не могатъ да извършватъ, като слуги или работници, каквато и да било служба и работа въ кръчми. Забранява се на притежателитъ и наемателитъ на такива заведения да взематъ на работа въ заведенията си такива лица.

Чл. 175. При допитване до народа за одобрение решението на общинският съветъ за затваряне на питейните заведения, гласуватъ всички мъже и жени, на възраст надъ 21 год. (чл. 112 ал. последна отъ закона за акцизита и патентовия сборъ върху питейната).

Чл. 176. Санитарните органи упражняватъ постояненъ контролъ върху чистотата и хигиената на питейните заведения, върху здравето на съдържателитъ и служащитъ, и предписватъ за всъки отдѣленъ случай мѣрки, които трѣбва да се взематъ за общото хигиенично подобрене на тия заведения.

Нови обекти на земледѣлското стопанство у насъ.

(Нареждания на Министерството на земледѣлието).

„Известни наши земледѣлски произведения, които до скоро представляваха обектъ само на вътрешна търговия, почнаха да си пробиватъ пътъ и на чуждитъ пазари. Такива сж прѣснитъ ябълки и сливи, *десертно грозде*, *вичото*, нѣкои отъ зеленчуцитъ и пр. Това обстоятелство и наличнитъ благоприятни естествени условия, за развитие на овощнитъ дървета, *лозата*, зеленчуцитъ и пр. налагатъ да се заработи още по-усилено и разумно за подобрието и засилването на тия култури, като производството се нагоди къмъ изискванията на пазара.

За тази цель органитъ на Министерството на земледѣлието е наредило до подвижнитъ земледѣлски катедри, агрономитъ и специалиститъ, щото органитъ на агрономичната помощ на населението, респективно земледѣлскитъ катедри и агрономства, паралелно съ усилената дейность за подобрене на земледѣлието и скотовѣдството, да проявятъ такава и въ областта на другитъ земледѣлски отрасли — овощарството, *лозарството*, винарството, бубарството и зеленичарството. Следъ сериозна преценка на всички условия въ района си. Министерството имъ е предписало да опредѣлятъ, какви общи размѣри следва да заеме всъки единъ отъ тия отрасли и какъ трѣбва да бжде разпредѣлено пространството имъ по землища и дори по мѣстности и да си начертаятъ програми за работа за възможно по-скорошно реализиране на зѣдадената задача.

Изпълнението на програмата да се възложи на съответния специалистъ, на който трѣбва да се даде възможность за това, като не се натоварва и съ работи, които биха възпрепятствували прилагането на програмата.

Когато се работи въ областта на даденъ отраслъ, съ огледъ на сегашното му състояние и туй, което трѣбва да представлява той въ близкото бждеще, катедритъ и агрономствата да насочватъ своята дейность за въвеждането на възможнитъ подобрения въ съществующитъ насаждения и едновременно за правилното основаване на нови такива и за разумното имъ по-

нататъшно отглеждане, за преработката на нѣкои отъ суровитѣ продукти и за добро организиране на продажбата имъ“.

Б. Р. Ето едно косвено призвание, че специалиститѣ сж действовали до сега въ друга сфера. Ние не еднѣжъ обрѣщаме внимание върху тази аномалия. Сега М. З. Д. И се корегира, но моралната отговорностъ за изгубеното минало, разбира се остава. Или ще кажете: по добре късно, отколкото нигога!

в „Агрономъ“.

Най-важнитѣ хранителни вещества, които съдържа оборскиятъ торъ за растенията.

Съдържанието и качеството на оборскиятъ торъ зависи отъ редица условия. Най-важни отъ тѣхъ сж:

1. Видътъ на храната, която се дава на домашнитѣ животни;
2. Видътъ на самитѣ домашни животни;
3. Цѣльта, за която се отгледватъ животнитѣ, отъ които произхожда торътъ;
4. Възрастта на животнитѣ;
5. Колко време е престоялъ торътъ;
6. Какъ се съхранява торътъ;

Какви хранителни вещества се съдържатъ въ 1000 части прѣсенъ торъ отъ разнитѣ видове домашни животни се вижда отъ долнитѣ числа:

Торъ отъ:	Вода	Органич. вещества	Азотъ	Фосфорна киселина	Калий	Калций (варъ)
Млѣчни крави	775	200	4.2	2.5	5.0	4.5
Коне	713	254	5.8	2.8	5.3	2.5
Овце	618	300	8.5	2.3	6.7	3.3
Свине	724	250	4.5	1.9	6.0	0.8

Смѣсенъ оборски торъ съдържа:

Прѣсенъ	750	210	4.5	2.7	5.5	5.6
Изгниль (отлеж.)	770	170	5.0	3.4	5.5	7.0

Отъ особено значение е, колко азотъ съдържа торътъ. Споредъ изследванията на Емилъ Волфъ, отъ 100 части азотъ, намиращъ се въ изядената храна, чрезъ испражненията (твърдитѣ и пикочъта) се отдѣля следното количество азотъ:

	Отъ кравата	Отъ вола	Отъ овцата	Отъ коня
Въ твърдитѣ испражн.	47.5	33.9	46.7	32.4
Въ пикочъта	31.0	54.8	42.3	60.7
Всичко	73.5	88.7	89.0	93.1

Азотътъ, който се съдържа въ твърдитѣ испражнения далечъ нѣма тази стойностъ като торъ, както този на пикочъта. Освенъ това, пикочъта на разнитѣ видове домашни животни съдържа различно количество азотъ.

Въ 1 литъръ прѣсна пикочъ се съдържа:

Овча пикочъ приблизит.	15 гр. азотъ	185 гр. калий
Конска „ „	14 „ „	165 „ „
Говежда „ „	10 „ „	155 „ „
Свинска „ „	6.4 „ „	8.0 „ „

Изъ „Земледѣлско стопанство“.

Плѣвенско градско общ. управление

Специални поемни условия.

(По желанието на много лозарски дружества даваме тия поемни условия за свед. ние).

За отдаване на наемателъ опазването на земледѣлското производство и полскитѣ имоти, находящи се въ землището на гр. Плѣвень.

Одобрени отъ Плѣвенския градски общински съветъ въ заседанието му на 16 и 17 януарий 1928 год., съ протоколи № 1 и 2.

Чл. 1. Плѣвенското гр. общ. управление на основание решението на Плѣв. общ. съветъ отъ 25 януарий 1928 год., протоколъ № 8, отдава на публиченъ търгъ съ тайно малонадаване опазването на земледѣлското производство и полскитѣ имоти, находящи се въ землището на гр. Плѣвень, за време отъ 1 априлъ 1928 год. до 31 мартъ 1929 год.

Чл. 2. На опазване подлежатъ производството и имотитѣ, които подлежатъ на опазване по закона за П. З. П. О. П. И., действующъ презъ наемния срокъ. Опазването и обезщетяването ставатъ по реда на сщия законъ. На опазване подлежатъ и всички гробища, паметници и мѣри съ значитѣ имъ въ сщия районъ.

Чл. 3. За участие въ търга се иска залогъ 10,000 лева. Малоадава се на декаръ на култури по следующата таблица*).

а. Американски и стари лозя и маточници	13.90 лева
б. Зеленчукови градини подъ вода.	13.90 „
Забележка: Не се считатъ зеленчукови градини нивитѣ засѣти съ бобъ, леща, картофи, дини и лукъ.	
в. Овощни градини	10.— лева
г. Черничевы градини	4.— „
д. Естествени ливади	4.— „
е. Люцерновы ливади	9.— „
ж. Тютюни	7.— „
з. Ниви засѣти съ разни земледѣлски култури, орници, и нерѣзини	3.60 „
и. Акациевы посадк. и гори не влизащи въ обекта горско стопанство.	7.— „
к. Разборни и плетени кошери	4.— „

*) Въ таблицата сж посочени ценитѣ, по които гражданитѣ ще плащатъ, а не ценитѣ, по които се е малонадавало и които сж много по-високи.

Забележка: отъ тѣзи такси се освобождаватъ всички общински имоти, съ изключение на тия дадени на наемателъ следъ 1. I. 1927 год. За тѣхъ плащатъ наемателитѣ горнитѣ такси.

Чл 4. Шестъ дни следъ получаване съобщението за възлагане на търга отъ общината, наемателя е длъженъ:

а. Да депозира 20,000 лв. депозитъ за изплащане евентуалнитѣ щети, които биха били причинени отъ неизвестни злосторници или отъ незаповенъ добитъкъ, т. е. въ случайтъ, при които по цитирания законъ, общината би следвало да обезщетява (чл. чл. 201, 207, 212, 218 и пр. отъ закона за П. З. П. О. П. И.) Този депозитъ трѣбва да се допълва веднага при изразходване каква и да е частъ отъ него.

б. Да депозира записъ на заповѣдъ, безъ падежъ, на сума 100,000 лева, подписанъ отъ него и отъ двама състоятелни, приети отъ общината поржители, съ който ще гарантира изпълнението на предприятието. Поржителитѣ ще трѣбва да приподпишатъ настоящитѣ поемни условия.

в. Да внася въ началото на всѣки месецъ 4500 лева възнаграждение на назначенитѣ отъ общината единъ ревизоръ съ — 2,500 лева месечна заплата и неговъ помощникъ съ месечна заплата 2000 лева.

г. Да представи за назначение (обличане въ властъ) нужното число полски пазачи отговорящи на изискванията на посочения законъ, броятъ на които не може да бже по-малкъ отъ 16 за времето отъ 1 априлъ до 31 октомврий, а за останалото време отъ 9 души. Сжщиятъ представя за назначение нужното число инкасатори, които да отговарятъ на изискванията на закона за чиновницитѣ. Уволението на инкасаторитѣ и полскитѣ пазачи става отъ кмета по искането на наемателя, или ако не спазватъ и изпълняватъ поемнитѣ условия (чл. 8).

Чл. 5. При общинското управление се обзаважда канцелария, въ която се помѣщаватъ общинскитѣ ревизори и наемателя държи свой представителъ — инкасаторъ дѣловодителъ.

а. Въ тая канцелария се водятъ всички необходими книги, съгласно закона за опазване полскитѣ имоти и пр.

б. Въ сжщата се депозиратъ декларациитѣ на гражданитѣ за засѣтитѣ култури.

в. Приематъ се рекламации за причиненитѣ щети и спорове съ наемателя.

г. Прибиратъ се и съхраняватъ иззетитѣ веществени доказателства.

Чл. 6. Наемателтъ събира отъ гражданитѣ утвърденитѣ такси за опазване най-мжсго до окончателното прибиране на съответната култура, а за културитѣ, които не подлежатъ на прибиране — до 1 февруарий 1929 год., следъ което той има право да събере по езекутивенъ редъ неплатенитѣ такси, за която целъ му се дава нужното съдѣйствиe на общината.

Таксата обаче за лозята и овсцните дървета се плаща на 2 пжти: $\frac{3}{4}$ до прибирането и останалата $\frac{1}{4}$ до 1 февруарий 1929 год

Таксата се събира срещу издаване съответна квитанция изрѣзана отъ кочанъ завѣренъ отъ общината. Квитанциитъ отпечатва наемателя по даденъ образецъ отъ общината. Наемателятъ получава до 5 кочана; следъ изрѣходването имъ е длъженъ да ги повърне въ общината. Нови кочани не се даватъ до повръщането на старитъ.

Наемателятъ може да не позволи изнасянето на реколтата до изплащане таксата падарщина, въ размѣръ и по начинъ посоченъ по-горе.

Чл. 7. Наемателятъ и назначената полска стража сж длъжни:

а) да изпълняватъ всички нареждения на общината издадени по силата на закона за П. З. П. О. П. И, и настоящитъ поемни условия.

Независимо отъ горното полската стража е подчинена на агронома, лесничея и ревизоритъ на полскитъ имоти по отношение добросъвестно изпълнение на службата.

б. Да донасятъ винаги за констатиране съ актъ всички нарушения по закона за П. З. П. О. П. И. включително и за гробщата, паметниците и мѣритъ съ знацитъ имъ.

Чл. 8. Ако назначенитъ полски пазачи не изпълняватъ съвестно своята работа или се провинятъ въ нарушение по закона на държавнитъ чиновници, общината има право да ги уволни и отстрани отъ длъжностъ.

Чл. 9. Ако наемателя и неговитъ органи:

а. Не изпълняватъ нарежданията на настоящитъ поемни условия;

б. Събиратъ по-голѣми отъ установенитъ такси, или събиратъ неустановени такива, или глоби:

в. Непредставятъ въ общинското управление въ 24 часа сръскъ издетитъ веществени доказателства, то

наемателя се глобява за първи пжтъ съ 500 лева, за втори пжтъ съ 1000 лв., и за трети пжтъ общината има право или да конфискува залога му или административно да отнеме предприятието му, като го отдаде чрезъ търгъ другиму за негова смѣтка, при което ако се добие цена по-голѣма — разликата е за смѣтка на наемателя, ако се добие по малка тя е за смѣтка на общината.

За събиране разликата отъ добитата въ повече цена и за изплащане разликата отъ добитата въ повече цена и за изплащане заплатитъ на пазачитъ до възлагане търга, общината има право да постави падежъ на запис на заповедъ и да събере чрезъ него следуемата се сума. Ако сумата по запис се окаже недостатъчна горницата се събира на общо основание отъ него и поржчителитъ му.

Забележка: При нарушение по точка „б“ на провиненият се съставя актъ отъ сѣщинского управление, който се изпраща по надлежния редъ.

Чл. 10. Общината е длъжна да дава съдействие на наемателя и да обжалва, по негово искане, издаденитъ постановления, съобразно даденитъ отъ него мотиви, за кѣято целъ писмено се съобщава за постѣпилитъ наказателни постановления

Чл. 11. Всички спорове, които се яватъ между наемателя и общината се уреждатъ отъ комисия въ сѣставъ: представител на общината, избранъ отъ сѣщ. сѣветъ, председателя на лозарското дружество, директора на подвижна държавна землед. катедра, наемателя или неговъ представител и юристъ (адвокатъ или сѣдия) представенъ отъ адвокатския сѣветъ при тукашния окр. сѣдъ за председател на комисията.

На членоветъ на комисията се плаща по 80 лева на заседание, отъ които на представителя на сѣщината и на лозарското дружество плаща общината, а на останалитъ — наемателя и се взематъ отъ депозита му.

Чл. 12. Глѣбитъ налагани на нарушителитъ по закона за П. З. П. О. П. И. сж за въ полза на общинската каса,

Чл. 13. Наемателятъ се задължава да напечати настоящитъ поемни условия и извадки отъ закона на П. З. П. О. П. И. въ 5000 екземпляра, които се предаватъ на общината 15 дни отъ поискването имъ за безплатно разпространение между гражданитъ. Извадкитъ отъ закона трѣбва да сѣдържатъ целитъ текстове на чл. 45, 78, 156 до 177, включително, 183, 188, 191 до 194 включително, 200, 216, 217 и 219.

Чл. 14. Залогътъ и запис на заповѣдъ се освобождаватъ 3 месеца следъ изтичане на наемния срокъ, но не по-рано отъ ликвидирание обезщетението на всички нанесени щети презъ наемния периодъ.

Чл. 15. Всички разноски по обгербване на книгата, извършенитъ публикации и пр. сж за смѣтка на наемателя.

Чл. 16. Настояшитъ поемни условия служатъ вмѣсто договоръ. Закона за бюджета отчетността и предприятията, правилника за прилагането му и общитъ поемни условия сж задължителни.

Лозари,

Платете абонамента си за 1929 г. найкъсно до 30 мартъ т. г., за да улесните редакцията.

Излѣзе отъ печатъ „Десертното грозде“ като храна и цѣръ отъ Ив. Валачевъ, цена 50 лева. Доставка се отъ Чипевата книжарница — София, булевардъ Дондуковъ.

СЪЮЗНИ, ДРУЖЕСТВЕНИ И КООПЕРАТИВНИ.

Българския лозарски съюзъ е професионална икономическа организация и си е поставилъ следнитѣ цели:

1) да се грижи за подобриенето на лозарството и винарството въ страната;

2) да се работи за материалното и културно повдигане на лозарското население и

3) да се застъпва — бори за защита професионално-икономическитѣ интереси на лозарското население.

Членове на съюза сж всички лозарски и винарски сдружения, синдикати, съюзи и кооперации.

Всѣки членъ на съюза е длъженъ редовно да изплаща въ съюзната каса съюзния вносъ.

А годишния съюзеиъ членски вносъ е само 2 лева на декарь, притежавано лозе.

Съюзния органъ, списание *Лозарски прегледъ*, е задължителенъ да се получава и заплаща отъ всѣки лозаръ членъ на сдружаванията — съюза.

Единствениитѣ парични срѣдства — приходи, съ които съюза води борбата и издава списанието, сж само членския вносъ и абонамента.

А безъ парични срѣдства дейностъ и борба сж невъзможни.

Затова, чакъ по-скоро всички дружества и кооперации трѣбва да се издѣлжатъ на съюза за 1929 г. като внесатъ по 2 лв. на декарь лозе, притежавано отъ членоветѣ имъ. Сжщо трѣбва да запишатъ членоветѣ си за абонати на сп. *Лозарски прегледъ*, като внесатъ абонамента въ редакцията — Плѣвненъ.

Български лозарьо, засили и подкрепи организацията си за да защитишъ поминѣка си отъ многото опасности, които го застрашаватъ.

Редакционна забележка. Въ отдѣла съюзни и дружествени трѣбва всички лозарски дружества да помѣстватъ сведения и съобщения за дейността си, представляващи общъ стопански и агитационенъ интересъ. Затова умоляватъ се управитѣ имъ навреме да ги изпращатъ въ редакцията — Плѣвненъ, а сжщо и състава на настоятелствата имъ.

с. Бѣла Черкова, 13.II. 1929 год.

Г-не редакторе, моля съобщете въ сп. „Лозарски Прегледъ“ следното:

Вчера, 12 февруари по поводъ позива на нашето лозарско дружество до лозаритѣ въ околнитѣ села, стана първото ни районно събрание въ с. Пивликене. Поради извънредно лошото време мислѣхме си, че никой не ще се яви. Указа се, обаче, че не е

тъй. Присъствуваха делегати отъ десетъ села на брой 40 души и още толкова слушатели.

Донесоха се 4 редовни списъци на нови дружества и нѣкои дадоха вноски.

Следъ речитѣ на Сабинѣ Пенчевѣ и Захари Ангеловѣ по нуждитѣ на лозаритѣ и подожението на съюза се разисква и взеха следнитѣ решения:

I. Удобрѣва се идеята за районно дружество, за мѣстно районно представителство и деятелностъ и за временно настоятелство се избра н-вото на Бѣлочерковското дружество: Сабинѣ Пенчевѣ, Николай Стойчевѣ и Зах. Ангеловѣ.

II. Опредѣли се членския вносъ да бѣде по 2 лв. на декаръ, отъ които всѣко дружество да отдѣля 50% за съюза и 50% за мѣстното районно д-во за разноски и мѣстни организатори и самото дружество.

III. Да се свика още едно такова събрание, на което да присъствуватъ всички поканени села и тогава се избере постоянно настоятелство и организатори.

За н-вото **З. Ангеловѣ.**

Б. Р. Бѣлочерковското лозарско д-во е имало похвалната идея за образуване на районно лозарско сдружение, въ което да влѣзатъ всички лозарски д-ва отъ съседнитѣ на с. Павликени села. За целта е издаденъ единъ позивъ и въ резултатъ се е състояло въпросното събрание въ с. Павликени.

Лозарския конгресъ на 24 и 25. II. т. г. въ София, следъ изслушване доклада на З. Ангеловѣ и Сабинѣ Пенчевѣ — инициаторитѣ, *възприема и препоръчва* на всички лозарски д-ва да се организиратъ въ районни сдружения, за да се засили пропагандата за сдружаване и борба.

Наставления да се поискатъ отъ съюза въ София, а за всичко сторено да се съобщава въ редакцията — Плѣвенъ за да се разгласява.

Конференция на Лазаро-винарскитѣ кооперации.

На 26 февруарий т. г. въ София въ салона на агрономическото дружество стана конференция за образуване на Съюзъ на Лазаро-винарскитѣ кооперации въ България.

Представени бѣха кооперациитѣ: кооперация „Шевка“ отъ Сливенъ, кооперация „Гъмза“ отъ Сухиндолъ, кооперация „Памидъ“ отъ Севлиево, кооперация „Ловещка Гъмза“ отъ Ловечъ, кооперация „Лоза“ отъ Стара-Загора, Кооперация „Тракия“ отъ Пловдивъ, кооперация „Плѣвенска Гъмза“ отъ Плѣвенъ, кооперация „Гъмза“ отъ Бъркачъ, кооперация „Камъкъ“ отъ Горна Орѣховица, кооперация „Лоза“ отъ Ломъ и кооперация „Гъмза“ отъ Върбовка.

Следъ размѣна на мисли, като се изтъкна необходимостта отъ единъ съюзъ, който да обедини всички кооперации съ целъ

да ги представлява, да търси пазаръ за тѣхното производство, да ги опжтва въ тѣхното раззитие и да се застъпва за тѣхнитѣ интереси. Всички признаха, че съ образуването на съюза се е вече доста закъснѣло. Предложи се проекто устава на съюза отъ Ал. Ганчевъ, председателя на акциония комитетъ.

Устаза се прочетъ и се прие членъ по членъ и се реши да се отпечати вѣзнага, да се изпрати на всички кооперации, за да могатъ последнитѣ въ единъ кжсъ срокъ да се изкажатъ по него и следъ това да се свика учредителенъ конгресъ презъ м. май тази година.

Остана сжщия акционенъ комитетъ, въ гр. Плѣвентъ, като на мѣстото на г. Марко Вачковъ се избра г. Царовски отъ кооперация „Камъка“ въ Горна Орѣховица.

Прие се времѣнно органъ на акциония комитетъ да бжде сп. „Лозарски прегледъ“. Всички кооперации да запишатъ членовѣтъ си за абонати на сп. „Лозарски прегледъ“.

Б. Р. Умоляватъ се всички кооперации да изпращатъ сведения за живота и дейността на кооперацията, представляващи общъ интересъ за да се помѣстватъ въ списанието.

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ.

Отговоръ на въпросъ 11 даваме съ статията „Шасла доре“ отъ проф. Нездѣлчевъ въ настоящата книжка.

Въпросъ 12. Пепельта отъ каменнитѣ вжглища и тая отъ дърва и други органически материи могатъ ли да се употребятъ за торъ на лозята, Г. Добревъ.

Отговоръ. Пепельта (сгурията) отъ каменитѣ вжглища не е торъ и не бива да се хвърга изъ лозето. А пепельта отъ дърва и др. органически материи е отличенъ и полезенъ торъ за лозята. Може да се размѣсва съ оборския торъ или да се разхвърли изъ лозето, особено есенно време преди загрибването.

Ще помѣстимъ специална статия по въпроса въ следующитѣ книжки.

Въпросъ 13. При наливане ширата въ бѣчвата напушихъ я съ много пушекъ отъ кюкюртъ, а сжщо и следъ превирането пушекъ още веднажъ праздното мѣсто въ бѣчвата.

Сега виното има неприятна миризма на развалени яйца. Моля, отговорете какво да се направи, за да се премахне тая миризма.

с. Алтимиръ.

Свещ. Хр. Ивановъ.

Въпросъ 14. Имамъ лозе Афузъ-Али на три години 600 лози и на четири 1000 лози. Желая да го поставя на телена конструкция и режа система Гюйо, моля отговорете ми какъ да го режа.

Б. Р. Отговоритѣ на въпр. 13 и 14 ще дадемъ въ кн. 2.

ХРОНИКА.

Конгреса на Българския Лозарски съюз се състоя на 24 и 25 февруарий т. г. въ София и избра управителен и контролен съвет, които се конституираха така: Управителен съвет: председател Ив. П. Бързаков — София; подпредседатели: М. Михайлов — София и Кр. Нанов — Ст. Загорз; секретар: професор Н. Недѣлчев — София; членове: Ял. Серафимов — Ловеч, Юрдан Попов — Сливен, Димо Озчаров и Ил. И. Хранков — София, Гаврил Манолов — Станимака, д-ръ А. Дянков — Сухиндолъ, Захари Ангелов — Бѣла Черква и Г. К. Червенков — Плевен; запасни: Дончо Бъчваров — София, Ив. Джелепов — Бургазъ и П. Тодоров — Видинъ.

Контролен съвет: Хр. Цачев — София, Еню Балтаджиев — Варна и Сабинъ Пенчев — Сухиндолъ.

Редакторъ на списанието остава пакъ Г. К. Червенковъ.

Царя и лозаритѣ. По случай IX Лозарски конгресъ, състоялъ се на 24 и 25 февруарий т. г. въ София между председателя на Лозарския съюзъ и Негово Величество Царьтъ сж размѣнени следнитѣ поздравления:

Ив. П. Бързаковъ, Председател на Лозарския съюзъ, София.

Благодаря сърдечно вамъ и на българскитѣ лозари за изказанитѣ ми по случай конгреса ви чувства и любезни поздравления, като пожелавамъ все по-големо преуспѣване на лозарството въ страната.

ЦАРЬТЪ.

Негово Величество Царя на българитѣ БОРИСЪ III, Двореца.

Ваше Величество,

Щастливъ се считамъ да Ви поднеса искренитѣ поздравя и вѣрно-поданически чувства на българскитѣ лозари по случай деветия имъ лозарски конгресъ, заседаващъ въ Столицата.

Българскитѣ лозари пожелава въ Почетния си Председател и първъ лозаръ здравъ и дългоденствие за преуспѣване на хубава България.

Председател на лозарския съюзъ
Иванъ П. Бързаковъ

Поздравителни телеграми до конгреса сж получени отъ лозарскитѣ дружества, кооперации и лозари, съ които искатъ намаление данъцитѣ на лозята, примѣване акциза на вината и уреждане износъ на вина и грозде.

Лозаро-винарскитѣ кооперации имаха конференция на 26. II. т. г. въ София и решаха основаването на съюзъ на Българскитѣ Лозаро-винарски кооперации. Подробности даваме въ отдѣла съюзни и пр.

Внѣшниятъ пазаръ на вината продължава да е въ застои и не се очаква голѣмъ износъ на български вина, поради низкитѣ цени на виното на западъ.

Нашия пазаръ на вина е сжшо въ застои и въпрѣки това ценитѣ сж доста твърди. За северна и източна България 7—8 лева, а южна 9—12 лева. Ракиитѣ отиватъ 70—75 ст. градуса.

Обитаторенитѣ лози се продаватъ: десертнитѣ 5—6 лв., а виненитѣ 3—4 лв. Рѣзницитѣ 120—150 метъра или 40—50 ст. рѣзника.

Поради студовѣтъ има измръзвания на калемитѣ на много мѣста, но особено въ Варненско и Бургазко — край море о. Дали има измръзнали лозя, не може още да се твърди.

Ликвидация на Българското акционерно дружество за експортъ на вино. Споредъ Neue Wein Zeitung отъ 28 октомврий м. г. това дружество е ликвидирало понеже въ разстояние на една година, до 30 юни 1928 год., при капиталъ 900,000 лв. показало самъ 2,645.78 лв. чиста печалба. Главнитѣ акционери сж били Аронъ Йомтовъ, Саломонъ, Хара и Бецалелъ Пилозофъ.

Сортимента при лозарския Институтъ (Агр.ном. факултетъ) разполага съ калемъ отъ всички почти български и чужди сортове грозда, но въ малко количества. Интересующитѣ могатъ да се обърнатъ къмъ *заведующия опитното лозе с. Саранево (Пазарджишко).*

На 24 февруарий се е открил въ София четвъртия редовен конгресъ на пиئيепродаците.

Провърка на ракиитъ и вината. Дирекцията на данъцитъ нарежда да се прави въ всѣки отдѣленъ случай най-щателна провѣрка и ако се установи, че ракията, добивана въ повече отъ нормата, предвидена въ чл. 5 отъ закона за измѣнение и допълнение на закона за акцизитъ (Д. в-къ, бр 261 отъ 1928 год.), не е изварена отъ неизмѣренитъ и неописани материали, то тая ракия да се декларира на общо основание съ декларация.

Скрѣбна вѣстъ. Научаваме се съ прискрѣбие за смъртта на г. Жоржъ Кудеркъ. Името на този ученъ и бележитъ френски лозаръ е познато и у насъ. Той се прослави не само въ Франция, но въ цѣла Европа, най-вече съ своята нѣколкогодишна неуморна, упорита и съ отлични резултати работа по хибридизацията въ лозарството. Така, той създаде редица хибриди (смѣсици) отъ американски и европейски лози, едни отъ които добиха широко употребление при възобновяването на пропадналитъ отъ филлоксерата лозя, а други, служещи като директни сортове, т. е. такива, които даватъ грозде съ известни качества.

Тѣй като ценнитъ трудове на учения френски лозаръ сж използвани въ широкъ размѣръ и отъ българското лозарство, смѣтаме за дългъ да присѣединимъ нашата скрѣбъ къмъ онази на Франция и на френското лозарство за голѣмата и незамѣнима загуба, претърпена съ смъртта на тѣй заслужилия покойникъ.

Практическо лозарско училище открива т. г. Мин. на земледѣл. въ с. Кара Мусалъ, Т. Пазарджишко.

Похвално! Редакцията, като благодари на долуюзначенитъ кооперации за гдето записаха всичкитъ си членове за абонати на списанието и внесоха абонамента, апелира къмъ останалитъ кооперации и лозарски дружества да последватъ примѣра ний за да се подкрепи списанието.

1) Производ. коопер. „Шевка“. Сливень.

2) Лоз. вин. коопер. „Мискетъ“ — Ямболъ.

3) Лоз. пр. коопер. „Лоза“ — Ст. Загора.

Проф. Недѣлчо Недѣлчевъ ни съобщава, че той не редактира „Лозаро-винарски и овошарски вѣсти“ и следователно не носи отговорностъ за действията на администрацията и редакцията му.

Сжщиятъ, по поводъ статията на г. Бѣлчо Ив. Бѣлчевъ: „Практическата цена на американскитъ лози — подложки“, печатана въ бр. 10 на сп. Лозарски прегледъ отъ 1928 г. прави следната бележка. Авторътъ на статията, критикува въ сжщностъ окръжното на Министерството на земледѣлието и държ. имоти, което е отдѣлна работа. Проф. Недѣлчевъ поддържа само това, което е изложилъ въ статията си, печатана въ кн. 7, 8 и 9 на списанието отъ 1928 год. Тамъ той никжде не говори за общо изхвърляне на 1202 и А. R. G. № 1 отъ употребление, а само за ограничение на приложението имъ.

Поправка на допускати печатни грѣшки въ кн. X въ статията: „Лозарство и алкохолизъмъ“.

На стр. 227, отдолу редъ 7: „За лозаря собственикъ, е безразлично...“ да се чете: „За лозаря, собствено, е безразлично...“

На стр. 230, отдолу 2 редъ: „ще се засили лозарството...“ да се чете: „ще се запази лозарството...“

На стр. 231, отгоре редъ 18: „продуктъ на износь...“ да се чете: „предметъ на износь...“

На сжщата страница най-отдолу въ забележката въ която се говори за износа на Франция, вмѣсто 30% да се чете 30/0.

Химико-винарска лаборатория

за изслѣждане всички видове пиятиета, на материали за тѣхното приготвление, сжщо и лѣкуване на болни вина е открита при „**Пелинъ**“ I бълг. акц. д-во за производство на вино, пелинъ и др.

гр. София, ул. Тетевенска, 3.

Подробни сведения се даватъ при поискване.